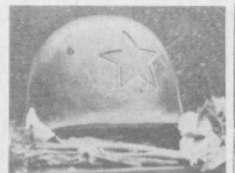

ВАТАНПАРВАР

«ВАТАНПАРВАР» ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ РАИСИ — УРУШ ВЕТЕРАНЛАРИ СОВЕТ КОМИТЕТИ ТОШКЕНТ СЕКЦИЈАСИНИНГ РАИСИ, СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ БОИС ҲАМИДОВИЧ ЭРГАШЕВ.

Социализм ғалабалари посбонлигида

Б. ДУХОВ,

генерал-лейтенант, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи ҳаво ҳужумига қарши қўшинлар қўмондониди.

Бугун бутун совет ҳалқи ва унинг шавкатли Қуролини Кучлари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни — умумхалқ байрами тантанали нишонламоқда. Совет Қуролини Кучлари, нинг жанговар тарихи — бу бекиёс жасурлик, қаҳрамонлик, Ленин партияси ишга, коммунизм идеалларига содиқлик соломасидир. Қуролини Кучларнинг вужудга келиши ва ривожланиши В. И. Ленин, Коммунист партия фаолияти билан chambарчас боғлиқдир. Вадимир Ильич Ленин Ишчи-Дехқонлар Қизил Армиясини ташкил этишга бевосита раҳбарлик қилди, пролетариат революциясининг ҳарбий программасини янги жаҳатдан асослади, коммунист Ватанини ҳимоя қилиш таъминотини, ишчилар синфининг ҳарбий таъиноти қилинишни таъминоти, муҳим принципларини ишлаб чиқди. У янги армиянинг асосларини, уни таъиноти қилинишни, йўлларини кўрсатиб берди. Совет ҳарбий фаолиятини асосини яратди. У Қизил Армия — янги типдаги армия, ҳалқлар дўстлиги армияси, туб моҳияти жаҳатдан капиталистик мамлакатлардаги қуролини кучлардан фарқ қилган, гармийдир, деб уқтирд.

Еш Совет республикасининг Қуролини Кучлари ўзига таъиноти қилинишни, вазифани шараф билан уқталади. Уч йилдан кўпроқ давом этган оқ гвардиячилар ва чет эл интервенциячиларига қарши бўлган беомон жангда Қизил Армия Октябрь соҳилларини қаҳрамонларча ва жасурлик билан ҳимоя қилиб, барча фронтларда қалбига эришди. Соҳиллар жаҳон империализми билан бўлган биринчи жангда ғолиб чиқди. Улуғ Ватан уруши ҳалқларимиз ва унинг Қуролини Кучлари тарихида алоҳида ўрин тутди. Бу урушнинг Германия фашизми билан бўлган эди. Бу урушда социализм империализмнинг энг зарбдор кучларига дуч келди. Бутун мамлакат олдига Октябрь Ватанини ҳимоя қилиш масъулиятини қўйди. Ленин...

Харбий дўстлик мустақам бўлади

Омон Раҳимов Улуғ Ватан уруши йилларида 13-гвардиячи полкнинг 2-батальонидида фашист газандарига қарши жанг қилди. Кўп марта муҳим топириқларини бажарди. Вазият тақозосига кўра кичик сержант бўлишига қарамадан жанговар операцияларни амалга ошириш пайтида хатто ротага ҳам командирлик қилди. 1944 йилда оғир жароҳатланиб, Ленинградда госпиталда даволанди. Урушнинг барча қийинчилиги, азоб-уқубатларини у батальон командири Алексей Николаевич Смирнов билан биргаликда бошдан кечирди. Ғалабадан сўнг жанговар қуролдорларнинг йўллари ажралиди. Ленин...

Р. УМРЗОҚОВ.

тинни янада оширди. Коммунист партиянинг дониний тамхурига туфайли армия ва флот тинч қурилиш йилларида ва уруш пайтида ҳам ҳар қандай вазифини ҳал қилишга қодир бўлган офицерлар корпусига эга бўлди. Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи, унинг ҳаво ҳужумига қарши қўшинларининг жангчилари ҳам Ватан ҳимоячиларининг қаторида ҳушёр туришибди. Улар Совет давлатининг жанубий чегараларини ҳушёрлик билан қўриқламоқда. Ўтган ўқу йилининг якуни ва шу йилининг ўтган ойлари шунинг кўрсаткичида, ҳарбий ҳаво ҳужумига қарши қўшинларнинг қисми ва бўлинмалари коллективлари ўз байрамларини, СССР Олий Советига бўлаётган сайловларини социалистик мусобақада янги муваффақиятларини қўлга киритиш, жанговар тайёргарликни янада таъминоти, лаштириш билан кутиб олишмоқда.

Полковник А. К. Албуз командирлик қилаётган қисмининг шахсий состави бу сафар ҳам «Хушёр бўлиш, коммунизм ғалабалари, янги ҳимоя қилиш учун тайёр туриш!» шiori остида, да социалистик мусобақа бошлан ташаббускорли бўлди. Офицерлардан Е. Радченко, В. Гармаш, Е. Хохов, В. Балахов, Г. Лобов, В. Шиповский, А. Милонов, В. Пьянов, ўз ишнини пухта билиши, таъиноти, лик маҳоратига эга эканликлари билан ҳурмат қозондилар. Оқруқ қисми ва бўлинмаларининг жанговар тайёргарлигини мустақамлашга коммунист ва комсомоллар бекиёс ҳисса қўшишмоқда. Туркистонлик жангчилар қийин ва масъулиятли топириқларини бажаришда ҳамма ҳам ҳушёрлик учун мишнатдорчилик қилишмоқда. Ўз халқига содиқ бўлган, жонини Ленин партия атрофида мустақам уюшган оқруқ жангчилари ўзларининг ватанпарварлиги ва конституцион бурчларини бажаришга ҳамма ҳам тайёрдирлар.

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни — умумхалқ байрами арафасида Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртининг курсантлари Туркистон ҳарбий округининг музейида билим юрти битирувчилар, Улуғ Ватан Уруши қатнашчиси генерал-майор Григорий Павлович Стрельцов билан учрашдилар. Генерал курсантларга билим юртининг жанговар хизматлари ҳақида сўзлаб берди.

Р. Шагаев фотолари. УэТАГ фотохроникаси.

ҲАМИША ПОСТДАМИЗ

Биз хизмат қилаётган ҳарбий қисм жангчилари асосан бунёдкорлик билан шуғулланишмоқда. Уларнинг орасида Тошкентдан чиқарилган 25 нафар йигит ҳам бор. Улар қисқа муддатда гишт теровчилик, сувчилик, бўёқчилик, электрлайвандчилик ва касбларини мукаммал ўрганиб олишди. Жангчи бунёдкорлар томонидан жуда кўп шиканам ва қулай турар жой бинолари қурилди. Ҳозир уларда саноат қорхоналари, муассаса ва таъиноти қилишмоқда. Улар жангчиларга қалб изохорини баён этишмоқда. Чунки, барча ишлар нуқсонсиз бажарилган. Мусобақа пешқадамларидан Тошкентлик Саидмурод Эргашев, Миродил Мирсоатов, Бексант Оспанов, Азим Азизов бунёдкорлик ишларини ҳамма юқори сифатда бажарганликлари учун коллективда оғури оғури боришмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, жангчилар айни пайтда ҳарбий санъат сирларини ўрганишда ҳам ўзларига ҳос синчилик кўрсатишмоқда. Булима ҳарбий синисий тайёргарлик қўриғида илгирлар сифидан жой олганлиги бунинг далилидир. Жангчиларимиз Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини ҳам янги муваффақиятлар билан кутиб олишди.

Ф. ТЕШАБОВ. Н.ҚИМ.

В. И. Ленин номидаги Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртининг курсантлари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини ўзига ҳос муваффақиятлар билан кутиб олишди. Байрамолди мусобақасида майор Абдулқосим Ашуров командирлик қилаётган бўлима мусобақа ғолиби бўлди.

ИККИ ВАФОДОР

ЛАВҲА

Бизнинг фотоархивимиздан Б. Ақромжўаев. 1941 йил.

Муҳаббат! Қанчалар ширин туйғу бу! Инсоннинг муқаддас туйғуси бу! Уни ҳар бир юрак эъзозлайди. Муҳаббат заминидан инсонлар: ота-она, севимли ёр, ширин фарзандлар, дўст, ёрлар, яхши одамлар, муҳассамлашган. Ота-Ватанга муҳаббат муқаддас муҳаббат ҳисобланади. Ваҳромжоннинг ҳам Ва. танга муҳаббати муқаддас эди.

Улуғ Ватанимизга фашист босқинчили, ботириб кирган дастлабни кунларда, ёқ Самарқанд Дарвоза кўчасида туғилиб ўсган Ваҳромжон Ақромжўаев сафарга отланди. У шу кунини умр йўлдоши Тожи, хонга ҳамма дил сўзларини айтди:

— Жоним Тожи, нима қилайлик, тақдир экан. Ота-Ватанимиз бошига оғир кун тушди. Уни ҳимоя қилишга ҳамма мардона отланди. Шунда оғир кунда қалқон бўлиш, Ватан учун жон фидо қилиш ҳар биримизнинг бурчи. миз. Сен ҳам, мен ҳам ёшимиз. Халқа ҳаётдан умидимиз катта, бахтли кунлар ҳали олинди. Ваҳромжон урушга кетаётганда ўттиз икки ёшда, Тожижон йигирма саккиз ёшда бўлишди. Ваҳромжоннинг ўч қизи ва биринга ўғил дадажонларини қалбда меҳр-оташ, кўз, да қайноқ ёш билан кузатиб қолди.

Жанг майдонларида қирғин-барот давом этаётган ўша даврда фронт орқасида ёшувчилар, аёллар мардонавор меҳнат қиларди, фронтга ўз меҳнати билан мадад берарди. Ваҳромжоннинг умр йўлдоши Тожижон дастлаб болалар болаларида, кейинроқ бадиий буюмлар фабрикасида ишлаб оила тебрат бошлади, қайноқини, уч қизи ва ўғлини тишида тишлаб, ортга да ортмоқлаб қарар эди.

Уруш эса давом этарди. Ваҳромжон Украинадан пешма, пеш хат йўллаб турарди. У хатларида Днепр дарёсидан ке. чиб ўтиб, фашист қандаларини Украина тупроғидан қувиб, боришати танини эзар. ри. Ваҳромжон жангларда бир неча бор оғир жараланган бўлса-да, уйга ёзган хатларидан фақат биттасида: «Қўлимдан сал араландим, ҳозир соғайдим, яна жанг майдонига қайтаман, фашистлардан она-Ватанимиз учун қасос оламан» деб ёзди.

Ваҳромжон госпи. талдан соғайиб чиқ. «Сизнинг умр йўлдошингиз қизил аскар Ақромжўаев Ваҳромжоннинг ўч ҳарбий қасамига содиқ қолди. У қаҳрамонлик, мардонаворлик қўрсатиб, Социалистик Ватанимиз учун бўлган жангларда яраланди. 1943 йил 25 декабрда Ин. коларида вақтинчалик Колонча райониди. ти Макаровка қишлоғида вафот этди ва шу ерда дафн этилди...»

Тожижон ая олмаси. да мотам бўлди, она, рафиқа ва мурак гўдаклар қўзидан шашқатор ёшлар оқди. Эндигина ўттиз тўрт километрга яқин территорияни душмандан озод қилдилар. Ғарбга томон икки миң километр оғза босдилар ва кенг миқёсда совет чегараларига чиқдилар ҳамда Руминия территориясига кирдилар.

1944 йилнинг баҳоридида бўлган жангларда биринга 1—2—3-Украин фронтларининг қўшинлари душманини 442 миң 200 солдати ва офицерини, 3100 танки ва ўзи юрак туники, 9600 та ҳар хил калибрдаги тўпларини, 85 миң 933 та автомашинасини йўқ қилдилар.

Л. ҲАМРОЕВ, Улуғ Ватан уруши катнашчиси, СССР Журналистлари Союзининг аъзоси.

Блоклардан подстанция

Чирчиқ трансформатор заводи янги — блок сериядаги электр подстанциялар ишлаб чиқаришга киришди. Ҳар бир блок қувват 1000 киловольт—ампердан 6300 киловольт—ампергача борадиган бешта агрегатдан иборат.

Бу серия заводида таъминоти таёйр ҳолда чиқарилиши билан фарқ қилади. Илгари буюрмачи, масалан, подстанция корпусини битта заводдан, трансформаторининг ўзини эса иккинчи заводдан, мойни учинчи заводдан, олар, сўнгра буларнинг ҳаммасини ўзи янги блокда қилишга мажбур эди. Энди бўлса подстанциялар то янги қайтаргичга қадар таъминоти комплекти ҳолда чиқаришмоқда. Уларни янги ҳам янча содда-лашди. Ҳар бири катта-катта блоклардан иборат бўлиб, уларни «бирктириш» керак қолмас. Натикада вақт янча тежалди, монтаж ишлари ҳажми эса гўшадкамайд. Халқ ҳўжалигида янги блок нишоотлардан фойдаланиш иқтисодий самараси битта агрегатта ҳисоблаганда 20 миң сўмдан 40 миң сўмгача боради.

Подстанциялар фундаментида ўрнатилган ушунингдек транпорт чана-сида ташилмайдиган қисмлар ясалмоқда. Ер бағри равадчилари, ирригаторлар, транспорт йўлларини қувурчилар учун кўйма подстанция айнаси зарур. Блокли трансформатор подстанцияларини и г биринчи туркуми чиқаришмоқда. Уларни янги ҳам янча содда-лашди. Ҳар бири катта-катта блоклардан иборат бўлиб, уларни «бирктириш» керак қолмас. Натикада вақт янча тежалди, монтаж ишлари ҳажми эса гўшадкамайд. Халқ ҳўжалигида янги блок нишоотлардан фойдаланиш иқтисодий самараси битта агрегатта ҳисоблаганда 20 миң сўмдан 40 миң сўмгача боради.

[УэТАГ].

СЕРҲОСИП ПОМИДОР

Ўзбекистон сабзавот-оват экинлари ва қартошқа илмий-таъиноти институтининг олими лари помидорнинг районлаштирилган янги «Ўзбекистон» нави уруғлигини дастлаб туркумини ишлаб чиқаришга топириди. Бу нави ўзининг серхосили билан акрелиб туради. Андижон нави синаш участкасида ҳар гектар ерда 680 центнер шундай помидор янгиштириб олинди. Бу эса олддаги помидор ҳосилига нисбатан 166 центнер кўпдир. Янги нави баланд ўсади ва ҳосили қомбаида йиғиштириб олиш учун қулайдир. Меваси янрик, витаминга бойдир. Селекциячилар помидорнинг яна бир нави — «Тошкент тепличка» навини ҳам етиштиришди. Бу нави экинлик теплица майдонининг ҳар квадрат метридан 16 килограмм зиёда помидор олилади. Бу эса бошқа навларга нисбатан 5 килограмм кўпдир.

[УэТАГ].

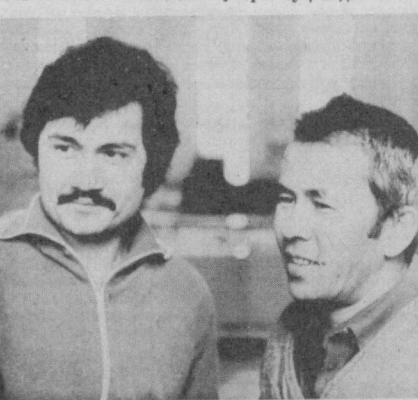
• Беш йиллик илғорлари

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида саккизта цех мавжуд. Уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш планини ортири билан бажариш, маҳсулот сифатини яхши-лаш ва меҳнат унуми, дорлигини оширишга ҳаракат қилмоқда. Бу борада қорхонанинг олтинчи цехи нобрат бўлмоқда. Цехда уч хил маҳсулот ишлаб чиқарилади. Булар шкаф, қаравот ва яқинда ўлаштирилган қаравот тумбочка, сидир. Цех январь ойи планини ортири билан 102 процент қилиб бажарди.

Цехда бир нечта бригадалар бўлиб улар орасида ўзаро социалистик мусобақа йўлга қўйилган. Цехнинг таърифи Хасан Нетьматов бош. лиқ бўлган бригадаси аъзолари бу мусобақада ғолиблик қилмоқдалар. Бригадада 17 киши меҳнат қилиди. Қаравот ва тумбочкаларни янги ишлари мана шу коллектив иштироғида ширилган.

СУРАТЛАРДА: А. Р. Д. А. (юқорида) шифа тайёрлаш участкаси бригадир У. Маҳматовнинг кўрбн турбис. Улар мунтазам равишда бошқа турлош фабрикаларда жорий этилаётган янгиликлар билан танишиб

Л. ҲАМРОЕВ, Улуғ Ватан уруши катнашчиси, СССР Журналистлари Союзининг аъзоси.

Жангчи хотираси

Немис-фашистларнинг Москва остоначиларидида мағлубияти, немис армиясининг енгилмаслиги тўғрисидаги афсоналарни пўча чиқарди, шу билан бирга Қизил Армия душман кучларига қарши қарши зарба бериш қудратига эга эканлигини намоён қилди. 1941—1942 йил кишида Қизил Армия немис қўшинларини Ғарбга томон баъзи жойларда 400 километргача улоқтириб

ташлади. 1942—1943 йил киши даврида олиб боришган шиддатли жанглар урушининг аҳолини турбдан ўзгартириб юборди. У совет-герман фронтдаги кучлар нисбати тубдан ўзгарганлигини яққол кўрсатди. Қизил Армия душман қўшинларига Волга ва Терек бўйларига қучли зарба бериб, уни Ғарбга томон 600—700 километрга улоқтириб ташлади. Бунинг устига бизнинг қўшинларимиз Ленинград қамалини ериб ўтдилар ва душманин ҳарбий жиҳатдан муҳим бўлган рай-

онлар — Курск, Ржев, Вязьма, Гжатск, Великие Луки, Демянскдан суриб чиқардилар. Гитлер Германиясининг аҳоли жиндий равишда ёмонлашган бир пайтда, Совет Иттифонининг ҳарбий-сиёсий ва халқаро аҳоли мустақамлашди. Ватан уруши даврида Совет Иттифонининг ҳарбий қудрати ўсди. Қизил Армия душман учун дахшатли куч бўлиб қолди.

Совет Информация бюроси баён қилганидек, 1943 йилининг 5 июлида эрталаб немис-фашист қўшинлари кўп танк ва пиведа ас-

карларнинг кучи билан, кўп сонли самолётларнинг ёрдами остида бизнинг қўшинларимиз ишгоп эди турган маррага ҳужум бошладилар. Зарба икки томонлама — Орелиннинг жанубидан Курск томон ва Белгород томонидан Шимол ҳамда Курск томонга қараб бошланди. Немислар Орёл ва Белгород районларида тўпланган катта кучларини ишга солишди. 15 танк дивизияси, битта моторлаштирилган дивизия ва 14 пиведа аскарлар дивизияси жангга кирди. Бироқ, немисларнинг бу ҳужуми қў-

шинларимизни ғайлатда қолдирмади. Бир неча кунлар мобайнида шиддатли жанглар бўлди. Қўшинларимиз 30 миңга яқин солдат ва офицерларини йўқ қилди, 1539 танк вақини қилди, 649 самолётни уриб тушириди. Бундай жанговар фактларини кўплаб келтириш мумкин.

Немис-фашист босқинчиларига қарши олиб боришган шиддатли жангларда ўзбек халқининг ботир фарзандлари ҳам маҳорат кўрсатдилар. Масалан, Мерган Бобоқул Абзалов душманининг 113

